

XXIII. AZ ÁLLATTAN A BÉCSI VILÁGTÁRLATON.

Kis egységes képet óhajtának adni azon tárgyakról, melyek az állatbuvár figyelmét az 1874-ik évi bécsi világtárlaton magukra vonták, főképen azon célból, hogy ama tárgyakat a kiállítás látogatóinak emlékezetükbe vissza idézzem, s így egy keretbe összefoglalva, emlékökben jobban is megmaradjanak.

Az egyes országok pavillonjait átkóborolva, mennyi sok szép és följegyezni méltó dologra bukkanunk az állattan köréből! Élő, kitömött és praeparált állatok, csontvázak, bonczteni készítmények, gyönyörű és igen különböző állattani minták, őslénytani ritkaságok, továbbá számtalan tárgy az alkalmazott állattan köréből, valamint az állati termények legkülönbözőbb nemei, és így tovább.

Kinek ne tűnt volna föl az olaszországi pavillonban egy emberi kar, melynek felső fele össze volt száradva és zsugorodva, míg alsó része, a kéz, egészen friss színben tündöklött, a hús lágy és puha, az ujjak teljesen hajlíthatók. E kar az élő emberétől csak annyiban különbözik, hogy a csontok és szövetek áttetszők, s mégis, e kéz volt tulajdonosát már négy éve a föld takarja! Sokan talán áhitattól áthatva hajlandók lennének e kezet valami ereklyének tekinteni, melyet a véletlen csodás játéka óvott így meg az enyészettől. Azonban csalódnának. E kéz egy halandó ember, egy olasz tudós csodálatos műve. M a r i n i, florenczi tanár az, a kinek sikerült egész hullákat vagy hullarészeket, melyek szárított állapotban számos éven át eltarthatók, a kívánt perczen felfrissíteni, természetes színöket, puhaságukat és rugalmasságukat ismét visszaadni. A kiállított kar e tekintetben a követeléseknek maximumát is kielégíti. Marini még két más módszer szerint is praeparál hullákat, de ezek már nem annyira érdekesek. Az egyik szerint a szárított és mumifikált hullák füstölt húshoz hasonlítanak, másik módszere pedig a szöveteket kőkeménységüekké változtatja, annyira, hogy csiszolhatók. Ilyen csiszolt és simított szövetdarabokból állított ki Marini (elég furcsa gondolat!) egy mozaik asztalkát is. Eddigelé még mind a három módszere titok.

Egy másik olaszországi tanár, B r u n e t t i, Páviából, hasonló tárgyakat (májat és szívet) állított ki. A sok rendjel és a párisi kiállításon 1867-ben nyert arany-érem tanúskodnak róla, hogy itt is igen jeles mesterrel van dolgunk, de praeparatumai az előbbiéhez mérve másodsorba szorúlnak. – Hogy a hullák conserválásának, bár mennyire érdekes is, csakis tudományos becse van,

azt, a mai már annyira praktikus gondolkozású században, talán említenem is fölösleges.

A górcsővel dolgozó tudóst a legnagyobb bámulatra ragadták *Betz*, kiewi tanár, agy-keresztmetszetei; mert hogy oly óriási nagyságú átmetszeteket lehessen készíteni, arról a tudomány eddig nem is álmodott, s egyik illetékes szakférfiú úgy nyilatkozik ez óriási górcsővi átmetszetekről, hogy hiröket az avatott tudós, ha saját szemével meg nem győződhetett volna a valóságról, mese gyanánt tekintené. *Betz* egyszersmind igen érdekes agy-gyűjteményt is állított ki: emberek és állatok, ú. m. majmok, macskák, rókák, kutyák, disznók és juhok agyából. A különböző népek agyának egész sorozatát; emberi agyak különböző korból szép gipsz-öntvényekben voltak szemlélhetők. *Betz* agygyűjteménye azért érdemel különös figyelmet, mert módszere, az agy külsejét gipszlenyomatokban teljesen conserválni, az embertanra nézve úttörő jelenség.

Fleischmann tanár agy-átmetszetei hathatós segítséget nyújtanak az emberi agy bonyolodott viszonyainak tanulmányozására. Igen érdekesek és tanulságosak voltak továbbá *Politzer* készítményei: az emberi fül és egyes részei.

Zsigmondy az állkapcsok és fogak fejlődését illusztráló készítményeket állított ki. *Lenhossék* injectiói bármely bonczani muzeumnak diszeül szolgálnának. De mit mondjak *Hyrtil* világhírű *corrosio-praeparatumairól*, melyeket a laikus a tudóssal egyaránt csodál?! *Hyrtil* továbbá 180, különböző állatnak hallócsontocskáit mutatta be, és több hal meg hulló csontvázát, melyek közt említést érdemel a krokodil és az óriási kígyó tojásaiból kivett embryók csontváza. Az utóbbi különösen azért igen érdekes, mert előfőgai vannak a tojás héjának átrágására.

Margó Tivadar, budapesti egyetemi tanár, igen szép összehasonlító bonczani csontváz-készítményeket állított ki, taneszköz gyanánt. -- *Hammer* Karolina kisasszony készítette csontvázak kezének nagy ügyességéről tanúskodnak, úgy szintén kitünő ügyességét bizonyítja *Gerrard*, Londonból, ki több szétszedett koponyát állított ki (*Morrhua*, *Ovis*, *Python*, *Chelonia*). Említésre méltók még a müncheni polytechnikum gazdasági intézete által kiállított nagy száraz injectio-praeparatumok.

Boncz- és fejlődéstani plasztikus készítményeket, leginkább viaszból, nagy számban találtunk Európának legtöbb országából, miből örömeinkre kitetszik, hogy mindenütt átérzik már annak szükségességét, miszerint az ember és az állatok alkotását behatóan kell tanulmányozni. Első helyen említem itt a freiburgi *Dr.*

Zieglér már régóta ismeretes és híres viasz-készítményeit, melyek, mint kitűnő tan- és segédeszközök, nagyon elvannak terjedve. A tárlaton az ember agyának, szemének, szívének kifejlődését művészileg, és az eddigi tanulmányokhoz hűen mutatta be. Láttuk egy müncheni kisasszony, Zeiller Fanni, művészi kezeinek készítményeit: az ember, az emlős és a madár teljes kifejlődését. Bauer Ulrichtól (München) az ember szívét, bélcsatornáját és máját viasz-utánzatban; Sikora Alajostól (Bécs) viaszból készített, igen szép lófogazatok gyűjteményét. Feltűnést okoztak a selyembogár boncztanát illusztráló, nagy méretben s igen szépen kidolgozott viasz-készítmények, a paduai selyemtenyésztő kísérleti állomás („Stazione bacologica sperimentale“) küldeményei. Weisker Rudolf (Lipcse) a *Calopteryx virgo*, *Cysticercus*, *Botriocephalus* természetrajzát illusztráló viasz-mintákat mutatott be. Strembitzki A. (Szt. Pétervár) jelesen versenyzik viasz-készítményeivel. Különféle rovarok fejét és lábait, a közönséges tok egész testének hossz-átmetszetét, a halak kifejlődését kitűnően mintázta, és többrendbeli fejlődéstani keresztmetszeteket is készített viaszból, melyek különösen tanulságosak. Jules Talrich (Páris) végre szintén igen szép, főképen az emberi test részeit és betegségeit illusztráló viasz-mintákkal tűnt ki. Főképen az emberi boncztan tanulmányozását elősegítő minták és fali táblák igen nagy mennyiségben voltak képviselve, s e tekintetben különösen Németország kimutatta, hogy nép- és középiskoláiról kitűnően gondoskodott. Kiemelendők: „Professor Bock's plastisch-anthropologische Lehrmittel für Schule“, melyeket Steger, lipcsei szobrász, készít. Ezen kitűnő gondoskodás leginkább kitűnt a szászországi közoktatási miniszterium kiállításában, mely igen öröndetesen tanúskodik arról, hogy az ember természetrajzának beható tanulmányozását mennyire szükségesnek tartják. Vajmi szükséges lenne, hogy ezen meggyőződés nálunk is mihamarabb gyökeret verjen. Ez első rendben tanítóinkat kényszerítené arra, hogy az ember természetrajzával foglalkozzanak, s az által megszereznék maguknak azon alapot, mely őket képessé tenné arra, hogy törekvéseik révén az iskola egészséges és erőteljes embereket neveljen.

De az emberi természetrajz tanításának a nép- és középiskolában még nagyobb jelentősége is van.

Köztudomású dolog, hogy a törekvés, a nép egészségi viszonyain javítani, az egészséget veszélyeztető csapásokat elhárítani, nagyobbrészt azon szenved hajótörést, hogy a nép épen a leggyorsabb egészségügyi alapkérdésekhez mit sem ért. A mint az iskolában értelmes tanítóktól az ember természetrajzát megtanul-

hatják, el fognak tűnni a fonák nézetek s az ártalmas álhit, melyek a nép közt az egészségügyi állapotok elhanyagolását maguk után vonják.

A plasztikus készítményekről és iskolákról lévén szó, nem mulaszthatom el itt L a n d o i s tanár készítményeiről megemlékezni, ki az állatok életmódját előtűntető, igen szép és tanulságos élőképeket állított össze a legegyszerűbb eszközök segítségével. Noha ezek a bármily ügyesen összeállított képek és csoportok soha sem képesek az élő természetben észlelhető képeket pótolni, mégis úgy hiszem, hogy a plasztika ezen irányára az iskola és a közművelődés szempontjából érdemes lesz több gondot fordítanunk. Az állatoknak mind egyforma merev, állásban való kitömésével járó chablonszerű felállítást, mint állattani muzeumainkban még mindig látjuk, végre már abba kell hagynunk. Az állatokat csoportosan, háztartásaik körüli működésükben előtűntetni mindenestre vonzóbb lenne, s ha életmódjukat hű képekben szemlélhetné, abból sokat tanulhatna még az a közönség is, mely csak bámulni szokott. Landois az iskolák céljait és rendszerint szegényes dotatióit szem előtt tartva, szivarkatulyákat turfával rakott ki, az enyves vízzel leöntött turfára homokot, földet, apró kavicsot hintett, mohot, füvet ragasztott, így utánózván az állat tartózkodása helyét. Ily egyszerű, üveglemezzel befedett szivarkatulyákban állított ki L a n d o i s többféle csoportot az állatország különböző osztályaiból. A legérdekesebbek egyike volt például az, mely a kézsárnyúak (Chiroptera) életmódját tüntette elő. Itt van a *Vesperugo pipistrellus*, a legkülönbélebb állásokban, a mint repül, mászik vagy alszik; amott éppen téli lakába készül elhelyezkedni, mely turfából és fából van utánózva. A repülő denevér, *Vespertilio serotinus*, mellén ott látunk két fiókot az anya emlőjéhez tapadva; ott van továbbá a *Plecotus auritus* is négy példányban. Igen érdekes a cziczványok csoportja, mely éppen az ebédeléssel van elfoglalva. Emitt a vízen, melyet üvegtábla érzékít, a *Sorex fodiens* egy halacsán lakomázik; a *Sorex araneus*ok egyike ott a kövön egy szőrös hernyót kapott meg, a másik bogár álczát fogott, a harmadik pedig az egyik lábával egy bogarat nyom oda a földhöz; a *Sorex leucodon* látszólag jó étvágygyal egy földi gilisztát fal föl; a *S. vulgaris* hosszú orrmányával a fűben rovarokat keresgél, míg a legkisebb emlős állatka, a *S. pygmaeus* éppen rejtekéből kibuvó bogárra les. Bokorban látjuk a *Mus minutus* gömbös fészket, az anyát és fiait; a *Mus silvaticus* téli készlete előtt ül. A *Mustela vulgaris* családi nyugalmát egy egerke zavarta föl, melyet azonban férj és feleség egyszerre pillantva meg,

tüstént mindketten meg is ragadják. A békák, a varangyok, a darzsak, a hangyák, a cserebogár, a temető-dögész, a vízi bogarak, a lótetű, többé-kevésbé sikerült csoportokban állanak előttünk.

Kitömött és borszeszben conservált állatokkal sok helyütt találkoztunk, részint taneszköz gyanánt kiállítva, részint pedig egyes országok vagy uradalmak terményeit képviselve. Szépen kitömött madarokat állított ki *Temistocle Azzolini* praeparátor Roveretóból. Az egyiptomi galériában egy csinos ornithologiai gyűjtemény tünt föl, Egyiptomban és belső Afrikában élő madarakból; s ezeken kívül ugyanott szép kagylók és korálok voltak láthatók. Az ausztriai tengerészeti pavillonjában meglehetősen gyűjteményét láttuk az adriai tengerben előforduló halaknak, puhányoknak és rákoknak. A trieszti tengerészeti muzeum érdemes igazgatója, *Dr. Sirsky*, ki ezen gyűjteményt nagy szorgalommal állította össze, hozzá csatolta még a halászati eszközöket is, melyekkel e vízi lakókat az ember hatalmába keríti. A „*Commission zur wissenschaftlichen Untersuchung der deutschen Meere in Kiel*“, a keleti tengerbeli fauna néhány képviselőjét állította ki, melyek azonban, úgy látszik, egészen elhagyatva, a pornak kitéve hevertek. A svéd- és norvég-országi halászatot magában foglaló pavillonban szép ichthyologiai gyűjtemény volt kiállítva, mely részint száraz, kitömött példányokból, részint pedig borszeszben conserváltakból állott. E gyűjtemény főképp a kereskedésben előforduló halakon kívül azon halakat is magába foglalta, melyek a halfogáshoz családok gyanánt szolgálnak. Románia az országbeli gerinces állatokat gyűjtötte össze; a „*Collectiv-Ausstellung steiermärkischer Forstprodukte*“ pedig a stájerországi erdők lakóit mutatta be. A Schwarzenberg pavillonban láthattuk a herczegi uradalomban található vadállatokat.

Az angol „*Agrikultur Halle*“-ben tanulmányozhattuk a mesterséges osztriga-tenyésztést; az ausztriaiban a mesterséges haltenyésztést, melynek tanulmányozásához még *K ö t t l*, egyszerű halász (Vöklabruckból), is járult halköltő-készülékek és élő halak kiállításával. Gróf *K i n s z k y N á n d o r* pedig azon igyekezett, hogy a mesterséges gyöngytermelést állítsa szemünk elé, úgy, a mint folyamainkban üzhető.

A legkülönfélébb igen csinos iskolai állat-gyűjteményt s egyéb állattani taneszközt leginkább négy ismeretes terménykereskedő állította ki: *Dr. Schaufuss* Dresdából, *Frié* Prágából, *Erber* és *Egger* Bécsből, kik csontvázakon és kitömött állatokon kívül hüllőket, pókokat, puhányokat, sugár-állatokat, rovarokat átalakulási stádiumaikban is állítottak ki.

Az iskolák által rendezett kiállítások közül különösen kiemelendőnek tartom a Pest városi (most Budapest főváros IV. kerületi) főreáltanodáét, mely a tanítványok készítette csinos csontvázaival valamennyi közt kitűnt, és a külföldi tanárok figyelmét is teljes joggal magára vonta. — A legszebb állattani tárgyak egyike volt az Albrecht főherceg által kiállított „*Insecta devastata*“ és „*Insecta adjuvantia*“, melyeket W a c h t l erdész nagy ügyességgel, ritka szakavatottsággal és igen tanulságos módon állított össze. A rovarok különböző élet-stádiumokban, az általuk okozott kárnak bemutatásával együtt voltak kiállítva s pompásan praeparálva. — Ritka szorgalomról és példás kitartásról tesz tanúságot a Dr. G. M a y e r, bécsi reálistkolai tanár által kiállított 7 tableau. Haton szemléljük mind azon gubacsokat és előidézőket, melyek tölgyfáink gyökerein, kérgén, rügyein, levelein, virágain és gyümölcssein előfordúlnak. De nem csak egyedül a gubacsokat előidéző rovarokat, hanem még az ezekben élőidőket is bemutatta. A 7-ik tableau a borostyánkőben elzárva található őskori hangyákat tartalmazta, bizonyára egyedül álló teljességben.

Hogy a nem rég elhalt pozsonyi tudós, Dr. B ö k h, híres pókgyűjteménye minden szakember figyelmét, és méltán, magára vonta, azt talán fölösleges is megemlítenem.

A bécsi állat-növényntani társulat Ausztria rovarait és puhányait, S r u k a (Prágából) Csehország bogarait, Angolország a tengerben, szárazon s édes vízben élő puhányok képviselőit állította ki. Kitűnő szépségű és nagyságú spongiákat állított ki O p p e n h e i m, bécsi kereskedő. A zoologot különösen érdekelhette a spongiák odanövési módja a legkülönbélebb alzatra, továbbá a különféle szivacs-készítmények borszeszben, melyek a spongiát úgy tüntették elő, a mint a tengerből kihalászsák.

A selymet szolgáltató pilléket, álczáikat, bábjaikat és különböző terményeiket majd minden ország kiállította. Olasz- és Törökország, China, Japán, Turkesztán, Portugál és Angolország, Németalföld gyarmatai stb. stb. vetélkedtek a selymérek s terményeiknek kiállításában. Számos tableau állította szemünk elé az *Ailanthus*-, a *Ricinus*-selymér, a Yama-mai-nak kifejlődését. Láttunk mindenféle nagyságú és színezetű gubókat, a tojásnagyságútól le a babnagyságúakig, valamint megismerkedhettünk a Kelet-Indiában tenyésztett: *Bombyx textor*, *B. Huttoni*, *B. crasi* és *B. fortunatus* fajokkal.

Érdeklött zoologoknak bő alkalmuk volt továbbá a különféle állatok bőreit, úgynevezett gereznáit tanulmányozni. Oroszország, Amerika, Német- és Magyarország nagy mennyiségű prémbőrt

küldtek a tárlatra. Kár hogy némely kiállító igen kevés lelkiismeretességgel járt el a tárgyak megválogatásában és szakszerű osztályozásában; így a többek közt egyik kiállító a Viverra Zibetha bőrét úgy mutatta be, mintha ez az állat Magyarországon is előfordúlna. Heidelberg Lipót, pesti kereskedő ugyanis számos magyar cibeth-macskabőrt állított ki, melyek, köztudomás szerint, nem egyebek mint festett házi macskák bőrei, s a melyekre bizonyára valami tudatlan ember foghatta rá a Viverra Zibetha nevet, hasonlókép mint a rókabőrre, hogy *penis vulpis vulgaris*, *pellis* helyett.

Az olaszországi pavillonban feltűnt egy barnásszínű gallér és karmantyú, mely úgy látszott, mintha prémbőrből készült volna, de sajátságos fénye nem igen egyezett meg a prémbőrök fényével. Nem is állati prémből készült e két szép darab, hanem egy csodálatos kagyló szakálából. A tarenti öböl és a Szicília szigete körüli mélységekben él ugyanis egy nagy kagyló, a *Pinna nobilis*, mely szép hosszú, szöke színű, a női hajhoz hasonló szakálával a sziklához van odaerősítve. E kagylónak a szakálát szövő-anyagként lehet használni, s főképen ritkaságánál fogva már a kíváncsi római nőkre is nagy vonzó erőt gyakorolt, de mindenkor inkább csak curiosumnak tekintették. A római császárok köpenyegében azonban már díszlett e ritka szövő-anyag, és a francziák szerencsetlen királynéja, Mária Lujza, egykor ilyen selymes kagyló szakálából készült kendőt viselt.

A világtárlaton lehetett továbbá látni, és pedig nagy számban, a chinai urak egyik fő és nagyon drága nyalánkságát, a híres ehető fecskefészkeket, melyek a mennyei országban millió számra és körülbelül három millió forint értékben kerülnek a kereskedésbe.

A brazíliai pavillonban alkalmunk volt pompás színezetű madarakat bámulni, melyeknek ragyogó tollaiból gyönyörű virágcsokrokat és tündéri legyezőket készítettek; a legszebb ércfényű bogarakat pedig mesés tündöklésű karpereczekké és nyakékekké foglalták össze.

A legritkább nevezetességeket azonban az angolok pavillonjában láthattuk Új-Zéland kiállításában: a rég kihalt szárnytalan óriási Moa-madarak négy csontvázát, melyek közül legelőször föl-tűnik a 9 láb 10 hüvelyk magas *Dinornis giganteus Owen*. földből kiásott csontváza, melyről az embernek alig lehet fogalma, ha csak saját szemével nem látta. A *Dinornis ingens Ow.* 5 láb 6 hüvelyk, a *Dinornis didiformis Ow.* 4 láb 3 hüvelyk, a *Palapteryx elephantopus Ow.* pedig 5 láb 4 hüvelyk magas. Valamennyi a Canterbury Muzeum tulajdona Christchurchben. A vázak teljesek ugyan, de egyes részeiket gipsz-öntvények pótolják. Érdekességeket főképen az

emeli, hogy történeti időben kiveszett állatokhoz tartoznak. Európa: ember ugyan nem látott ily madarat soha, de a bennszülöttek közt emlékek élénken megmaradt; s különben lelhelyeik is kétségtelesen azt tanúsítják, hogy az emberrel együtt éltek. Ezen óriási madár-csontvázak mellett ott találtuk a kiwit is, melynek napjai, úgy látszik, már szintén megszámlálvák, a mennyiben szerfelett üldözik bőre miatt, melyből bennszülöttek igen becses és drága tollas mentéket készítenek. A kiwi kiállított tojásának roppant nagysága igazán meglepő. Több más új-zélandi madáron kívül a kenguru és a wombat is be volt mutatva.

A bécsi anthropologiai társulat kiállított nagybecsű gyűjteményeiben első renden kell megemlítenünk az őskori barlangi medve, az *Ursus spelaeus* teljes csontvázat, és külön csinosan kikészített halló-szervét; a *Gulo spelaeus* fejevázat, szintén halló-szervével együtt, és a *Hyaena spelaea* két alsó állkapcsát, mindmennyi becses őskori maradványokat.

Vessünk végül még egy pillantást az élő állatokra is. Mint-hogy épen Bécsben létemkor tartatott a nemzetközi lókiállítás, nem mulaszthatom el, legalább néhány szóval, arról is megemlékezni, és kimondani, hogy ez várakozásomnak nem felelt meg, és nem is felelhetett meg, a mennyiben csak néhány ország és kevés fajta volt képviselve, és a „nemzetközi“ elnevezés nem is igen illett rá. Egyiptomból csak három ló volt kiállítva; utána következtek Francia-, Olasz-, Német- és Oroszország, továbbá az Osztrák-Magyar birodalom. Franciaország 35 lovat állított ki, de azok úgyszólván csak a normán-fajtát képviselték; Olaszországból csak 6 ló érkezett; Orosz- és Németország is csak igen kevéssel vettek részt a kiállításban, az utóbbi mintegy 30, leginkább arabs lovat küldött. A lajtántúli országok 260 darab lóból álló kiállítása a legteljesebb és legtökéletesebb is volt; számos kiállított lófajtái közül leginkább a lippizani, mecklenburgi, pinzgaui nehéz, erőteljes fajták vonták magukra a figyelmet. Magyarország 80 kiállított lovával szintén kimutatta figyelemre méltó eredményeit főképp az arabs és angol lovak tenyésztésében, de a tenyésztésre nagyon is méltó, jó, erős és kitartó hazai fajta, az erdélyi lófajta, nem volt képviselve.

Igen tanulságos volt a „cs. k. gazdasági társulat“ által kiállított major, mely a lajtántúli részek legtöbb szarvasmarha fajtáit tartalmazta: 16 tehénfajta 3-3 példányban volt képviselve, és ha valahol, úgy itt bizonyult be azon állítás igazsága, hogy a világhiállítás kitűnő iskola. Nem akarom itt a 16 fajtának jellegeit részletezni, de a kiállított tehénfajok bizonyítják, hogy Ausztria hegyes vidékeinek, Salzburgnak, Tirolnak, Stájerországnak, de

Cseh- és Morvaországban is vannak bámulatra méltó kincsei, melyekről sok gazdának fogalma sincsen.

A tehenekről lévén szó, nem fojthatom el magamban azon szemrehányást, melylyel a festők iránt méltán és jogosan viseltethetünk, s az abban áll, hogy a teheneket sehogysem festik természetűen. Képeiken mindenütt oly chablonszerű iskola-teheneket találunk, a minőket az állattenyésztő nem ismer. Az állat-festészet is kell, hogy természetű legyen, ha műértékkel akar birni; az állat-festőnek ismernie is kell egyszersmind az állatot, a melyet lefest. E tekintetben általában sokkal sikerültebbek a lovak.

Láttunk a kiállításon egy élő tarantulát is, a csavargó pókok családjának egy érdekes tagját, melynek csipése, a régenten valónak tartott mese szerint, csak kicsapongó táncz által (tarantela táncz) gyógyítható.

Valamennyi kiállított élő állat közt azonban első helyen áll a két hód, melyet Schwarzenberg herczeg csehországi uradalmán már 22 év óta fogságban tartottak. Egy élő hód Európában ma már csakugyan a legnagyobb ritkaságok közé tartozik. Az ember határt nem ismerő önzése és haszonlesése e szegény állatot Európából már majd végkép kiirtotta, és igen valószínű, hogy rövid idő múlva Észak-Amerikából is, a hol jelenleg még elég nagy számmal tenyésznek, ki lesznek irtva. Még 50 évvel ezelőtt a „Hudsons-Bay-Compagnie“ évenként 160,000 darab hódbőrt küldött az európai kereskedésbe, míg jelenleg már alig küld 30,000 darabot. A hód különben is, sajátos testalkatánál fogva, igen érdekes állat. Mint kitűnő építész, kitől talán maga az ember is eltanulta az építészet mesterségét, már ösidők óta ismerjük; sajátos lapos és pikkelyes farka, mely egyrészt építkezéseinél segítségül szolgál, másrészt pedig a legritkább és legizletesebb csemegék közé tartozik, külső alakját különösen jellemzővé teszi. Igaz, hogy gyógyászati jelentősége ma már megszűnt s csakis bőrének van még becsé, minthogy a legnemesebb prémbőrök sorába tartozik. Kár, hogy mind a két kiállított példány hím volt.

A legkülönbébb vízi-állatok gyönyörű képviselőit főképen az Adria és édes vizeink lakóit tanulmányozhattuk a Práterben épült új aquariumban, mely a világtárlattal annyiban hozható kapcsolatba, a mennyiben a bécsi világkiállítás adta az impulsust fölépítésére. Az 500 négyszög ölnyi területet elfoglaló szép épület méltóan sorakozhatik a nyugotiabb országok aquariumai mellé, és kétség kívül mind a bécsiekre, mind az idegenekre állandó vonzó erőt fog gyakorolni.

KRIESCH JÁNOS.

Creative Commons License Deed

Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0)

Ez a [Legal Code \(Jogi változat, vagyis a teljes licenc\)](#) szövegének közérthető nyelven megfogalmazott kivonata.

[Figyelmeztetés](#)

A következőket teheted a művel:

szabadon másolhatod, terjesztheted, bemutathatod és előadhatod a művet

származékos műveket (feldolgozásokat) hozhatsz létre

kereskedelmi célra is felhasználhatod a művet

Az alábbi feltételekkel:

Nevezd meg! — A szerző vagy a jogosult által meghatározott módon fel kell tüntetned a műhöz kapcsolódó információkat (pl. a szerző nevét vagy álnévét, a Mű címét).

Így add tovább! — Ha megváltoztatod, átalakítod, feldolgozod ezt a művet, az így létrejött alkotást csak a jelenlegivel megegyező licenc alatt terjesztheted.

Az alábbiak figyelembevételével:

Engedélyezés — A szerzői jogok tulajdonosának engedélyével bármelyik fenti feltételtől [eltérhetsz](#).

Közkinccs — Where the work or any of its elements is in the [public domain](#) under applicable law, that status is in no way affected by the license.

Más jogok — A következő jogokat a licenc semmiben nem befolyásolja:

- Your fair dealing or [fair use](#) rights, or other applicable copyright exceptions and limitations;
- A szerző [személyhez fűződő](#) jogai
- Más személyeknek a művet vagy a mű használatát érintő jogai, mint például a [személyiségi jogok](#) vagy az adatvédelmi jogok.

- **Jelzés** — Bármilyen felhasználás vagy terjesztés esetén egyértelműen jelezned kell mások felé ezen mű licencfeltételeit.